

ÇOCUK İHMALİ VE İSTİSMARI

MEHMET AKİF ERSOY MİTAL REHBERLİK SERVİSİ

Neden “Çocuk İhmali Ve İstismarını Önleme Yöntemleri” Semineri

- ❑ Çünkü; Türkiye de her gün çocuklar mutlaka ya duygusal istismar ya fiziksel istismar ya da cinsel istismara maruz kalıyor
 - ❑ Çünkü; Türkiye de her 5 kız çocuğundan 2’si,her 10 erkek çocuğundan 3 cinsel istismara maruz kalıyor
 - ❑ Neyin ihmal,neyin istismar olduğunu bilmelisiniz
 - ❑ Kendinizi başkalarından korumanız sizin psiko-sosyal ve fiziksel sağlığınız için son derece önemlidir.
 - ❑ Amacımız çocuk ihmal ve istismarı konusunda öğrencilere açıklayıcı bilimsel bilgi aktarmaktır.
-

ÇOCUKLUK KAVRAMI

Çocuk Hakları Sözleşmesi

Madde 1: Bu sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, 18 yaşına kadar her birey çocuk sayılır.

T.C.K' ya göre;

5395 sayılı çocuk koruma kanunun 1.nci maddesi gereğince çocuk, daha erken yaşta ergin olsa bile, 18 yaşını doldurmamış kişidir.

ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİ

- Dünya Sağlık Örgütü: , 0-18 yaş grubundaki Çocuğun
 - ✓ Sağlığını,
 - ✓ Fiziksel gelişimini,
 - ✓ Psiko-sosyal gelişimini olumsuz etkileyen;
 - Bir yetişkin, toplum ya da devlet tarafından bilerek veya bilmeyerek çocuğa karşı gerçekleştirilen her türlü harekete maruz kalması çocuk istismarı ve ihmaldir.
-

Çocuk İhmali

- ❑ Çocuğun beslenme, barınma, giyim, temizlik, oyun, eğitim, güvenlik ve sağlık hizmetini sağlama görevinin reddedilmesi ya da yerine getirilmemesidir.
 - ❑ Çocuğa fiziksel ya da duygusal, bilinçli ve isteyerek zarar verildiği taktirde “**aktif ihmal**” (buluntu bebeklerde olduğu gibi);
 - ❑ Bilgisizlik, olanaksızlık, umursamazlık gibi nedenlerle oluşursa “**pasif ihmal**” çocuk ihmalinden söz edilir.
-

Çocuk İhmali

- ❑ Fiziksel ihmal
 - ❑ Cinsel ihmal
 - ❑ Duygusal ihmal
 - ❑ Ekonomik ihmal
-

Fiziksel İhmal

- ❑ İhmalin pasif bir olgu olması yapılması gereken şeyler yapılmaması, denetlenmemesi,

Fiziksel İhmal

Sağlık kontrolünün yapılmaması

Fiziksel İhmal

Çocuğun terk edilmesi
veya kendine zarar
verebileceđi
durumlarda denetimsiz
bırakılması

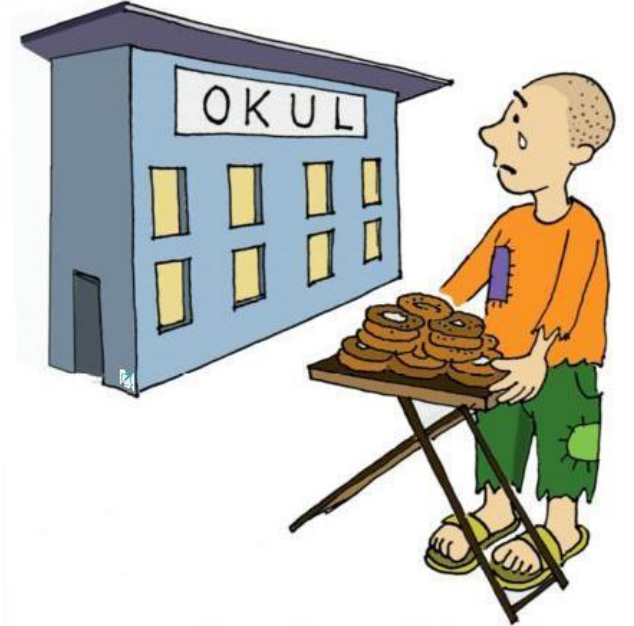
Fiziksel İhmal

Gereğince bakımın sağlanmaması, beslenmemesi, mevsim şartlarına göre giydirilmemesi.

Fiziksel İhmal

Okula gönderilmemesi veya okula gönderildiği halde okuldaki durumu ile ilgilenilmemesi, eğitim gereksinimlerinin gözardı edilmesi.

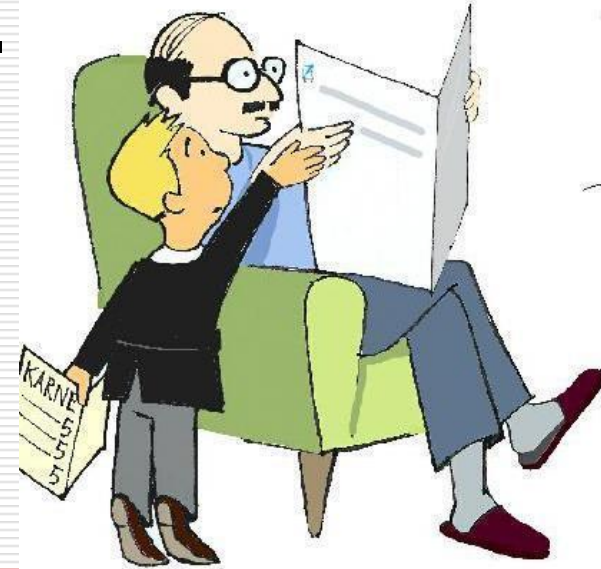
Cinsel İhmal

- Çocuğa verilmesi gereken cinsel eđitimin verilmemesi ise cinsel ihmal olarak nitelendirilmektedir.

Duygusal ihmal nedir?

- ❑ Çocuğun ihtiyaç duyduğu sevgi, ilgi ve yakınlığın gösterilmemesi duygusal ihmal olarak tanımlanabilir.

İstismar tipleri

- ❑ Fiziksel istismar
 - ❑ Cinsel istismar
 - ❑ Duygusal istismar
 - ❑ Ekonomik istismar
 - ❑ İhmal
-

Fiziksel örselenme

- Çocuğun; dayak atma, yakma, ısırma, sarsma, haşlanma gibi olaylar sonucunda kaza dışı her türlü yaralanmasıdır.
 - Anne baba, öğretmen, bakıcı gibi çocuğa bakıp yetiştirmekle yükümlü kişiler ya da yabancı kişiler tarafından gerçekleştirilebilir
 - Çocuğu terbiye etmek amacıyla ya da öfke ile yetişkinin kontrolünü kaybetmesi sonucunda gelişebilir
-

Uygulama Şekilleri

- ❑ **Aletsiz Saldırılar:** Tokat, yumruk, itip-kakma, tekme, sarsma ve çimdikleme gibi olayları kapsamaktadır.
 - ❑ **Aletli Saldırılar:** Kullanan araçlar genellikle kemer, herhangi bir ev eşyası (telefon, v.b.), hortum, sigara, ütü, sıcak su ve sıcak yiyeceklerdir.
-

DUYGUSAL İSTİSMAR

- ❑ Çocuğun gereksinim duyduğu ilgi ve sevgiden yoksun bırakılması ya da çocuğun duygu ve düşüncelerine ilişkin yetişkinlerin uygun olmayan tepkiler vererek çocuğun psikolojik hasara uğratılmasıdır
 - ❑ Tanımlanması en zor ancak en sık rastlanılan istismar türüdür (Belirtileri hemen görülmeyebilir.,uzun vadede ortaya çıkar.
-

Duygusal İstismar

Çocuğun;

- ❑ Tehdit edilmesi (terk etme ile) Sosyal açıdan ağır zararlar verecek tehdit etmeler(çocuğu başkasına veya bir yerde bırakılacağı)
 - ❑ Nitelik, kapasite ve arzularının devamlı kötülenmesi,
 - ❑ Çocuğun sürekli olarak insanüstü güçlerle korkutulması,
 - ❑ Çocuğun yaşı ve gücünün kaldıramayacağı taleplerde bulunulması,
 - ❑ Çocuğun topluma aykırı düşen bakım yöntemleri ile yetiştirilmesi,
olarak tanımlanmaktadır.
-

Duygusal İstismar

- ❑ Gelişim düzeyinin üstünde sorumluluklar yükleme (annelik görevi gibi)
 - ❑ Çocuğun var olan potansiyelinin üzerinde belkenti içerisinde olma (Doktor..avukat)
 - ❑ Kardeşler arasında ayırım yapma, değer vermeme,
-

Duygusal İstismar

Ayrıca;

- Yalnız bırakma,
 - Ayırma,
 - Korkutma,
 - Yıldırma,
 - Tehdit etme,
 - Suça yöneltme,
 - Önemsememe
 - Aşağılama,,
 - Küçük düşürme,
 - Alaylı konuşma,
 - Lakap takma,
 - Aşırı baskı ve otorite kurma
 - Küfür etme
-

Ekonomik İstismar

- ❑ Çocuğa bakmakla yükümlü kişinin çocuğu maddi gelir kaynağı olarak görüp çocuktan maddi kazanç elde etme isteğidir (çocuğun çalıştırılması)
 - ❑ Ebeveynler çok para kazanma dürtülerini tatmin etmek için çocuklarını kullanabilirler
-

© srinivasbobbili.com

CİNSEL İSTİSMAR

- ❑ Çocuğun kendisinden büyük bir kişi tarafından cinsel haz amacı ile zorla ya da ikna edilerek cinsel etkileşime maruz bırakılması (kullanılması).
 - ❑ Cinsel istismar diğer bir çocuk tarafından eğer bu çocuğun diğeri üzerinde belirgin bir gücü veya kontrolü söz konusuysa veya belirgin bir yaş farkı varsa da istismardır."
-

Cinsel İstismarın Sınıflandırılması

- ❑ **1. Temas İçermeyen İstismar:**
- ❑ İstismarcının çocuğun cinsel özelliklerine yönelik olarak seksi konuşması,
- ❑ Cinsel organları gösterme (teşhircilik),
- ❑ Pornografik resim gösterme,
- ❑ Açıkça veya gizlice çocuğu çıplakken gözlemek gibi röntgencilik eylemleri
- ❑ Karşıt cins davranış modellerini benimsetmeye çalışması,giydirilmesi
- ❑ Cinsel içerikli küfür edilmesi

-
- ❑ **2. Cinsel İlişki İçermeyen Dokunma:**
İstismarcının ve çocuğun giyinik veya çıplak olması halinde cinsel organlara dokunma, okşama ve/veya mastürbasyonu kapsar.
 - ❑ **3. İstismarcının çocuğun vücuduna yönelik eylemleri**(cinsel ilişki ve tatmin edici diğer eylemler)

-
- **4. Cinsel Sömürü:** Çocuğa veya üçüncü kişilere para ve benzeri şeylerin verilmesi karşılığında çocuğun yetişkin tarafından cinsel olarak kullanılmasıdır. (Fuhuş, pornografi, cinsel sömürü amaçlı kullanma, çocuk seksi turizmi, erken evlendirme,...)
-

Cinsel istismarda önemli noktalar

Cinsel istismara maruz kalan çocukların yaşa göre dağılımları incelendiğinde;

- ❑ %30'unun 2-5,
- ❑ %40'ının 6-10,
- ❑ %30'unun 11-17 yaş grubunda olduğu görülmektedir.
- ❑ Bir başka deyişle olguların %70'ini küçük yaş grubu oluşturmaktadır.

***Bu veriler adli birimlere intikal eden olgulardır**

Cinsel istismarda önemli noktalar

- ❑ İstismarın en sık görüldüğü zamanlar;
 - ❑ Yazın
 - ❑ Hafta sonu
 - ❑ Saat 20.00-02.00
 - ❑ En savunmasız oldukları anlar(banyo,oyun,uyku saati...)
-

İstismar Sayılabilecek diğer davranışlar

- ❑ Karşı cinsten birinin izinsiz olarak birine dokunması, sürtünmesi,(yaşıtlar arasında)
 - ❑ Yetişkin birinin karşı cinsten birinin izni olsa bile ona dokunması,sarılması,okşamaması
 - ❑ Karşı cinsten birinin bilerek başkasının yanında mahrem yerleriyle oynaması
 - ❑ Yaşça büyük birinin kendisine dokunulmasını istemesi (masaj yaptırmaması,kaşıtması)
 - ❑ Yaşça büyük tanıdık ya da yabancı birinin kendinden küçük olanlara sebepsiz hediye alması
 - ❑ Cinsel içerikli küfür ve konuşmalarda bulunması
 - ❑ Cinsel içerikli resim, görüntü izletmesi
-

-
- ❑ 18 yaşını doldurmuş birinin 18 yaşını doldurmamış biriyle flört, ya da arkadaşlık kurması..
 - ❑ 18 yaşını doldurmamış bireyler arasında 4 yaş farkı bulunan arkadaşlıklar
-

Dokunma nedir ?

Dokunmak birbirimizle iletişim kurmanın önemli bir yoludur.

Dokunmanın “ iyi dokunma” ve “kötü dokunma” olmak üzere iki şekli vardır.

**Vücudumuzun
özel yerleri
nerelerdir?**

**Bir başkasının
görmesini ve
dokunmasını
istemediğimiz
yerlerimizdir”**

İYİ DOKUNMALAR KOTÜ DOKUNMALAR

İYİ DOKUNMALAR
Ailemizin,
arkadaşlarımızın ve
diğer
tanıdıklarımızın bizi
önemsediğini anlatır

İyi dokunmalar
kendimizi iyi ve
emniyette
hissetmemizi sağlar.

KÖTÜ DOKUNMALAR : Kendimizi kötü
dokunmalardan korumak zorundayız.
Kötü dokunmalar kendimizi öfkeli ve kirli
hissetmemize neden olur.

**Yakın arkadaşlar, güvendiğin kişiler,
komşular, okul veya spor aktivitelerinden
tanıdığın kişiler veya herhangi bir yabancı
sana kötü dokunabilir.**

**Sana "bu bir sır,
aramızda kalsın,
sakla" diyebilirler.**

Hediyeler verebilirler.

**Ya da seni
korkutabilir
veya şantaj
yapabilirler.**

Kötü dokunma olursa çocuklar kendilerini nasıl hissedebilir ?

Biri sana kötü dokunduğunda kendini şöyle hissedebilirsin:

- Birisi sana kötü dokunursa ne yapman gerekiyor ?

**Ailen,
öğretmenin
veya arkadaşın
gibi sana yardım
edebilecek, seni
dinleyecek
birine anlat**

Sen yolda yürürken
yanına araba yanaşıp
sana biri adres sorsa,
kendilerini o adrese
götürmelerini isterse
ne yaparsın ?

Paketlerimi evime çıkarmama
yardım eder misin diyen bir
yabancıya yardım eder misin
?

14yaşındaki birine 18-19 yaşında birisi gelse onunla arkadaş olmak istediğini söylese ne yapmalısın ? Neden?

Arkadaşlıklar aynı yaş gruplarında olmalıdır. Okuldan ya da kendi yaş grubundan kişilerle arkadaşlık etmelisin.

Oyun oynarken insanların kalabalık olduğu yerlerde oynamalı

Tenha yerlerde oyun oynamamalı

Tenha yerler nelerdir?

İssız sokaklar(Akşam karanlık olduktan sonra sokaklar),parklar, inşaat alanları, insanların kullanmadıkları evler, bahçeler.....

Cinsel istismarcı kimdir?

DEĞİLDİR

Cinsel İstismarcının Özellikleri

- ❑ Sanılanın aksine, serseri görünümlü, pis biri değildir.
 - ❑ Çocukların güvenini kazanabilen, onlarla yakın ilişki kurabilen, düzgün görünümlü insanlardır.
 - ❑ Olguların % 50'sinde aileden birisi, olguların % 70'inde ailenin tanıdığı birisi, %90'ı çocuğun tanıdığı birisidir
-

İstismarcının özellikleri

- ❑ İstismarcı kişi mağduru elinde tutmak için her yolu dener
 - ❑ İstismarcının eylemi devam ettiren şey mağdurun bu durumu kimseyle **paylaşmamasıdır.**
 - ❑ İstismarcı kendisini çevresine iyi kalpli, babacan, yardım sever, düşünceli, kibar, vb. biri olarak gösterir. Bu özelliklerinden dolayı kimse onlardan **şüphelenmez.**
 - ❑ Bir çok vakada istismarcı hiç **tahmin bile edilemeyen** kişilerdir.
 - ❑ İstismarcı genellikle kendisine karşı koyamayacak kişileri kurban olarak seçer. (**çocuk ve gücünün yettiği kişiler**)
-

❖ **İstismardan kurtulmanın en iyi
yolu anlatmak ve
istismarcıyı tecrit etmektir**

İstismara maruz kalan kişi istismar olayını niye anlatmaz?

- ❑ Kendilerine inanılmayacağını düşünürler
 - ❑ Başlarının belaya girebileceğini düşünürler
 - ❑ İstismarcının tehdidinden korkarlar
 - ❑ Kendilerini suçlu,sorumlu hisseder
 - ❑ İstismarcıyı korumak isterler
-

İstismara maruz kalan kişi istismar olayını niye anlatmaz?

- ❑ Yaşanılan olayı anlattığında daha kötü olaylara sebep olacağını düşünür
 - ❑ Kendisine inanılmayacağını düşünür
 - ❑ Utanır söyleyemez
 - ❑ Ailenin parçalanmasından korkar
 - ❑ Başkalarını korumak için kendini kurban eder
-

İstismara maruz kalan kişi istismar olayını niye anlatmaz?

- ❑ Nasıl ifade edeceğini bilmeyebilir
 - ❑ Maruz kalınan eylemin ne anlama geldiğini bilmeyebilir
 - ❑ 1985-89 yılları arasında cinsel istismar iddiası ile gelen 630 çocuğun %79 ı istismarı yalanlamış, açıklama yapanların da $\frac{3}{4}$ kazara açıklama yapmış, açıklama yapanların da %22 si de ifadesini geri almıştır.
-

İstismar olayını niçin anlatmalıyız?

- ❑ İstismar olayını kesinlikle deşifre edilmesi gerekir.Çünkü Olayı örtbas etmek, yokmuş gibi davranmak istismarcıyı cesaretlendirir.İstismarda bulunmaya devam eder.
 - ❑ İstismar olgusu meydana geldiği andan itibaren bildirilmediği taktirde, Yetişkinler sizin istekli olduğunuzu düşünür. “Kötü bir şey olduğunu biliyorsun.O zaman neden daha önce söylemedin”
 - ❑ Yaşanılan olayın adli boyuta ya da aileye söylenmediğinde İstismarcı olayı başkalarına da anlatır.İstismarcı bir kişi iken istismarcı sayısı artar.
 - ❑ İstismarcı mağdurun olayı anlatmaması için hem tehdit eder,hem iyi davranır.(hediyeler alır,kandırıcı güzel sözler söyler.
-

İstismar olayını niçin anlatmalıyız?

- ❑ İstismara maruz kalan bireylerin mutlaka psikolojik destek almaları gerekir.Yaşanılan travmanın etkisinden kurtulmaları ya da etkinin azalması için bu şarttır.
 - ❑ Mağdurların yaşadığı travmayla baş edebilmesi için mutlaka yaşadıklarını güveneneceği birine anlatmalıdır.(uzman kişiler tercih edilmelidir.)
 - ❑ Mağdur kendini düşünmelidir.Çünkü hayatı değişen kişiler kendileridir.İstismarcı kim olursa olsun mutlaka şikayet edilmelidir.
 - ❑ İstismarcı kişiler asla bir defaya mahsus eylemde bulunmazlar.Onlar canı her istediğinde eylemde bulunur.
 - ❑ İstismarcı kişi bir kişi ile yetinmez ağına düşürdüğü kişi sayısı ne kadar çok ise o kadar kendisi ile övünür.
-

İstismar olayını neden uzman kişilerle paylaşmalıyız ?

- ❑ **Çünkü;**
- ❑ İstismar olayı sonuçları ve boyutlarıyla karmaşık bir olgudur.
- ❑ Sizi en iyi anlayabilecek kişiler alanında uzman kişilerdir.Çünkü bu işin eğitimini almışlardır.
- ❑ Sizin için en iyi çözümü ve yardımı sağlayacak olan kişilerdir.
- ❑ Kendinizi uzman kişilerin yanında rahat ve güvende hissedersiniz.
- ❑ Anlatılan konuları kimseyle paylaşmaz(Gizlilik esastır.)
- ❑ Uzman kişiler çocuğun yüksek menfaatini esas alır.(Çocuk için en iyisi neyse onu hayata geçirmekle mükelleftir.)

Cinsel istismar

“Cinsel istismarın mutlaka *şiddet* içermesi gerekmez”

“Cinsel istismarda çocuğun *rızasının* olup olmadığına bakılmaz”

Ensest

- Çocuğa karşı birinci derece akrabaları tarafından cinsel tacizde bulunulması (Baba,anne kardeşler,dayı,amca)
-

Eğer;

- ❑ - istismar ve belirtilerini öğrenmek istiyorsanız,
 - ❑ - Adli bildirimde bulunmak istiyorsanız
 - ❑ - Çocukları korumaya yönelik yasaları ve kurumları öğrenmek istiyorsanız,
 - ❑ - Aileye verilebilecek destek ve kurumları öğrenmek istiyorsanız
 - ❑ - **Çocuk istismarı veya ihmali ile ilgili diğer sorularınız veya bildirimde bulunacaksanız, lütfen aşağıda belirtilen kurumlarla iletişime geçiniz.!**
-

-
- ❑ Okulun Rehberlik Servisine
 - ❑ Rehberlik ve Araştırma Merkezine
 - ❑ Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu İl Müdürlükleri
 - ❑ Baroların Çocuk Hakları Merkezleri
 - ❑ Emniyet Müdürlüğü Çocuk Polisi Şubeleri
 - ❑ Hastaneler bünyesindeki Çocuk Koruma Merkezi/Birimleri
-

Sonuç olarak;

- ❑ İstismar olayında çocuklar **masumdurlar.**
 - ❑ İstismar olayından dolayı **asla suçlanamazlar.**
-

Sonuç olarak;

- ❑ İstismarcının işlediği suç yanına kar mı kalsın ?
 - ❑ İstismara maruz kalan bireyleri istismarcıya mı emanet edelim?
 - ❑ İstismarcının tehditlerine boyun mu eğelim?
 - ❑ Başımıza gelen istismar olayını gizlemeli miyiz?
-

**❑ HER VATANDAŞ ÇOCUĞA KARŞI
İŞLENMEKTE OLAN İSTİSMAR
SUÇUNU BİLDİRMEKLE
YÜKÜMLÜDÜR.**

❑ T.C.K. MADDE 278

VÜCUDUN SENİNDİR, ONU KORU

"Vücudumuz bize aittir. Vücudumuzu korumak hem sorumluluğumuz hem de hakkımızdır."

DOKUNMAK

Dokunmak birbirimizle iletişim kurmanın önemli bir yoludur.

Dokunmanın "iyi dokunma" ve "kötü dokunma" olmak üzere iki şekli vardır.

Vücudumuzun özel yerleri nelerdir?

Bir başkasının görmesini ve dokunmasını istemediğimiz yerlerimizdir

İYİ VE KÖTÜ DOKUNMALAR

İYİ DOKUNMALAR KÖTÜ DOKUNMALAR

İYİ DOKUNMALAR

Ailemizin, arkadaşlarımızın ve diğer tanıdıklarımızın bizi önemseyişini anlatır

İyi dokunmalar kendimizi iyi ve emniyette hissetmemizi sağlar.

KÖTÜ DOKUNMALAR : Kendimizi kötü dokunmalardan korumak zorundayız. Kötü dokunmalar kendimizi öfkeli ve kirli hissetmemize neden olur.

Yakın arkadaşlar, güvendiğin kişiler, komşular, okul veya spor aktivitelerinden tanıdığın kişiler veya herhangi bir yabancı sana kötü dokunabilir.

Sana "bu bir sır, aramızda kalsın, sakla" diyebilirler.

Hediyeler verebilirler.

Ya da seni korkutabilir veya şantaj yapabilirler.

VÜCUDUMUZU KORUMANIN BİR ÇOK YOLU VARDIR

BİSİKLETE BİNERKEN KASK TAKMAK

DİŞLERİNİ FIRÇALAMAK

UYGUN ELBİSELER GİYMEK

BESLEYİCİ GIDALAR YEMEK

AŞILANMAK

AZARLAMAYA, İTİLMEMEYE KARŞI KENDİMİZİ KORUMAK

GEREKTEĞİNDE İLAÇ ALMAK

Biri sana kötü dokunduğunda kendini şöyle hissedebilirsin:

Olanların sorumlusu sen olmadığın için kendini suçlu veya değersiz hissetme Asıl sorumlu sana dokunan kişidir

Vücudunu korumak için neler yapabilirsin?

Ailen, öğretmeninin veya arkadaşının gibi sana yardım edebileceklerini, seni dinleyecek birine anlat

"Hayır", "Yapma", "Dur" de

Karşı koy ve sertçe it

Saldıran kişiden kaç, uzaklaş

Bağır, çılgık at, yardım iste

Eğer biliyorsan salıyorsan tekniklerini kullan

GELECEKTE SAĞLIKLI OLMAK İÇİN BEDENİNİ VE AKLINI KORU

Grafikler: Jayamini de Silva
Sri Lanka, National Child Protection Authority'nin izni ile adapte edilmiştir.

Çocuk ve Bilgi Güvenliği Derneği
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Koruma Birimi (AÇOK)
e-posta: bilgi@cbgd.org
web: cbgd.org
tel. 0312 595 72 90

ÇOCUK İSTİSMARI NEDİR?

Çocuğa yeterli bakım sağlamamak. Örneğin kirli, çıplak, aç bırakmak

Çocuğun isteklerini önemsememek

Çocuğa vurmak veya aşağılamak

Çocuğun eğitim ve oyun hakkını elinden almak

Çocuğu hizmetçi gibi kullanmak

Çocuğun sağlık gereksinimlerini göz ardı etmek

Çocuğu sözel olarak hırpalamak

Çocuğun eğitim gereksinimlerini göz ardı etmek

Zarar verecek durumlarda çocuğu denetimsiz bırakmak

Çocuğun dokunulmasını istemediği yerlerine dokunmak

Çocuğu kendi çıkarları için kullanmak

Çocuğun duygusal gereksinimlerini göz ardı etmek

Çocuğu örseleyerek, itip kakarak öfke çıkarmak

Çocuğa pornografik malzemeler göstermek

Çocuğu kendine dokunmaya zorlamak

Çocuğun özgüvenini yıkmak

Çocuğu gereksiz yere ağlatmak

ÇOCUK İSTİSMARI NEDİR?

Çocuğu sözel olarak hırpalamak

Çocuğu gereksiz yere ağlatmak

Çocuğu pornografik malzemeye veya davranışlara maruz bırakmak

Çocuğun dokunulmasını istemediği yerlerine dokunmak

Çocuğu kendine dokunmaya zorlamak

Çocuğun özgüvenini kırmak

Öfkeyi, gerginliği azaltmak için çocuğu örselemek, itip kakmak

Çocuğu kendi çıkarları için kullanmak

Çocuğa yeterli bakım sağlamamak, ör: Kirlı, çıplak, aç bırakmak

Çocuğu hizmetçi gibi kullanmak

Çocuğu dinlememek

Çocuğun duygusal gereksinimlerini göz ardı etmek

Başka işler yaptırarak çocuğun eğitim ve hobileri için kullanacağı zamanı harcamak

Okulda çocuğa vurmak veya aşağılamak

Çocuğun tıbbi gereksinimlerini göz ardı etmek

Çocuğun eğitim gereksinimlerini göz ardı etmek

Zarar verecek durumlarda çocuğu denetimsiz bırakmak

BENİ DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM

RUKYE MUSLUBAS

REHBERLİK ÖĞR. VE PSİKOLOJİK DANIŞMAN

